

14 Ward Cenarth, Uned Polisi Castellnewydd Emlyn

14.1 Disgrifiad o'r ardal

Ceir yn Uned Polisi Castellnewydd Emlyn y dalgylch sy'n gysylltiedig â chwrs dŵr cyffredin dienw sy'n tarddu i'r de o Chwarel Ffinant. Mae'n llifo i ddechrau mewn sianel agored cyn mynd i gwlfwr yn Chwarel Ffinant lle mae'r cwlfwr yn rhedeg y tu cefn i'r eiddo. Wedyn mae'n croesi'r A484 wrth Heol Ebeneser ac mae'r cwlfwr yn mynd ymlaen tua'r gogledd trwy alai gul i ollyngfa ger afon Teifi.

14.2 Pam y mae'r ardal hon yn Uned Polisi Perygl Llifogydd?

Mae'r Map Llifogydd ar gyfer Dŵr Wyneb wedi'i ddiweddarau (Asiantaeth yr Amgylchedd, 2013) yn nodi'r ardal hon fel un sydd mewn perygl llifogydd. Mae'r mapiau llifogydd o ddŵr wyneb hyn yn ddefnyddiol o ran nodi'r perygl llifogydd o gyrsiau dŵr bach.

Os oes unrhyw rwystrau yn y system cwlfwr, neu os nad oes digon o le ynnddi, bydd y dŵr yn cael ei wthio o'r sianel ac i'r briffordd. Oddi yma bydd yn llifo i ganol y dref. Mae rhwystrau'n gyffredin oherwydd y sialau meddal a graean sy'n cael eu herydu a'u dyddodi o'r dalgylch.

14.3 Enghreifftiau o lifogydd

Mae hanes llifogydd yng Nghastellnewydd Emlyn o'r nentydd o gwmpas Chwarel Ffinant a Heol yr Ysgol ond nid oes unrhyw wybodaeth am yr enghreifftiau hyn o lifogydd

14.4 Gwaith cyfalaf ar amddiffynfeydd rhag llifogydd wedi'i gyflawni gan Gyngor Sir Caerfyrddin

Cafodd y cwlfwr o Chwarel Ffinant i afon Teifi ei adeiladu gan Gyngor Dosbarth Sir Gaerfyrddin yn y 1980au.

Cafodd y sgrin malurion mewnfa bresennol yn Chwarel Ffinant ei hadeiladu yn 2005.

14.5 Asedau amddiffyn rhag llifogydd

14.6 Gwaith a chynnal a chadw rheolaidd

Maes	Gwaith a wnaethpwyd / wneir	Pryd
Sgrin Malurion Chwarel Ffinant	Archwiliad T98 ffurfiol	Pob blwyddyn
	Rheoli malurion	Pob wythnos yn y gaeaf Pob mis yn yr haf
Cwlfwr Chwarel Ffinant	Arolwg camera TCC	2018

14.7 Gwaith arfaethedig yn y dyfodol

Mae cais wedi'i wneud i Lywodraeth Cymru am arian i adnewyddu'r cwlfwr rhwng Chwarel Ffinant a Heol Ebeneser. Mae archwiliadau cychwynnol wedi darganfod bod perygl i'r cwlfwr fethu.

14.8 Perygl llifogydd

14.8.1 Map 1: Cyfanswm eiddo

Mae Map 1 drosodd yn dangos data ar gyfanswm yr eiddo sydd mewn perygl llifogydd. Gall y cyfanswm eiddo gynnwys anheddau, garejys, mangreoedd masnachol, mangreoedd diwydiannol a strwythurau tebyg.

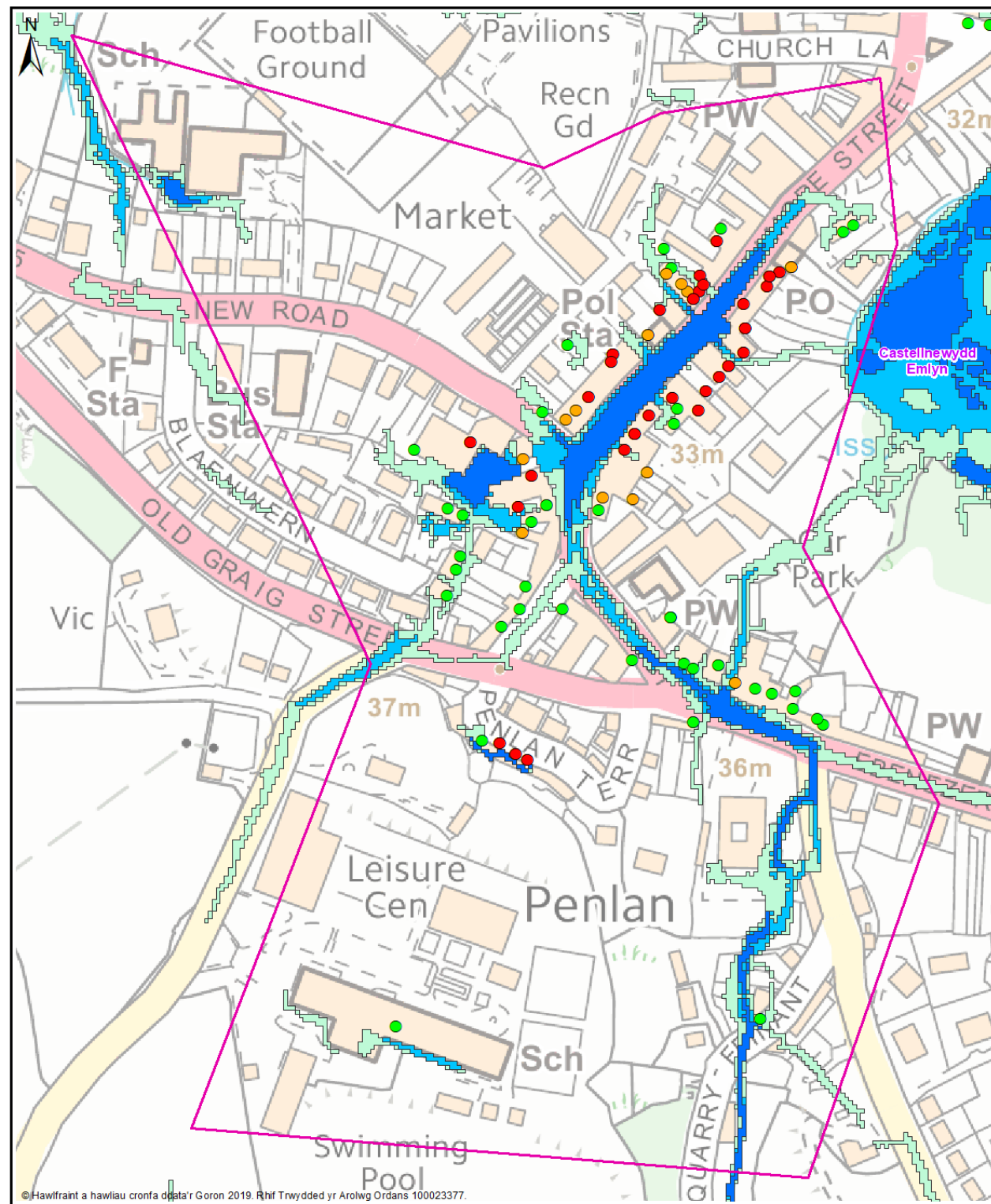
14.8.2 Map 2: Anheddau a Gwasanaethau

Mae Map 2 isod yn dangos data ar yr eiddo preswyl a'r gwasanaethau sydd mewn perygl llifogydd.

14.8.3 Map 3: Cofrestr Cymunedau mewn Perygl

Dyma'r gwaith mapio llifogydd diweddaraf gan Lywodraeth Cymru. Mae'r set ddata hon yn dangos yr holl eiddo sydd mewn perygl o lifogydd dŵr wyneb mewn digwyddiad storm gyda thebygolrwydd o 1 mewn 100.

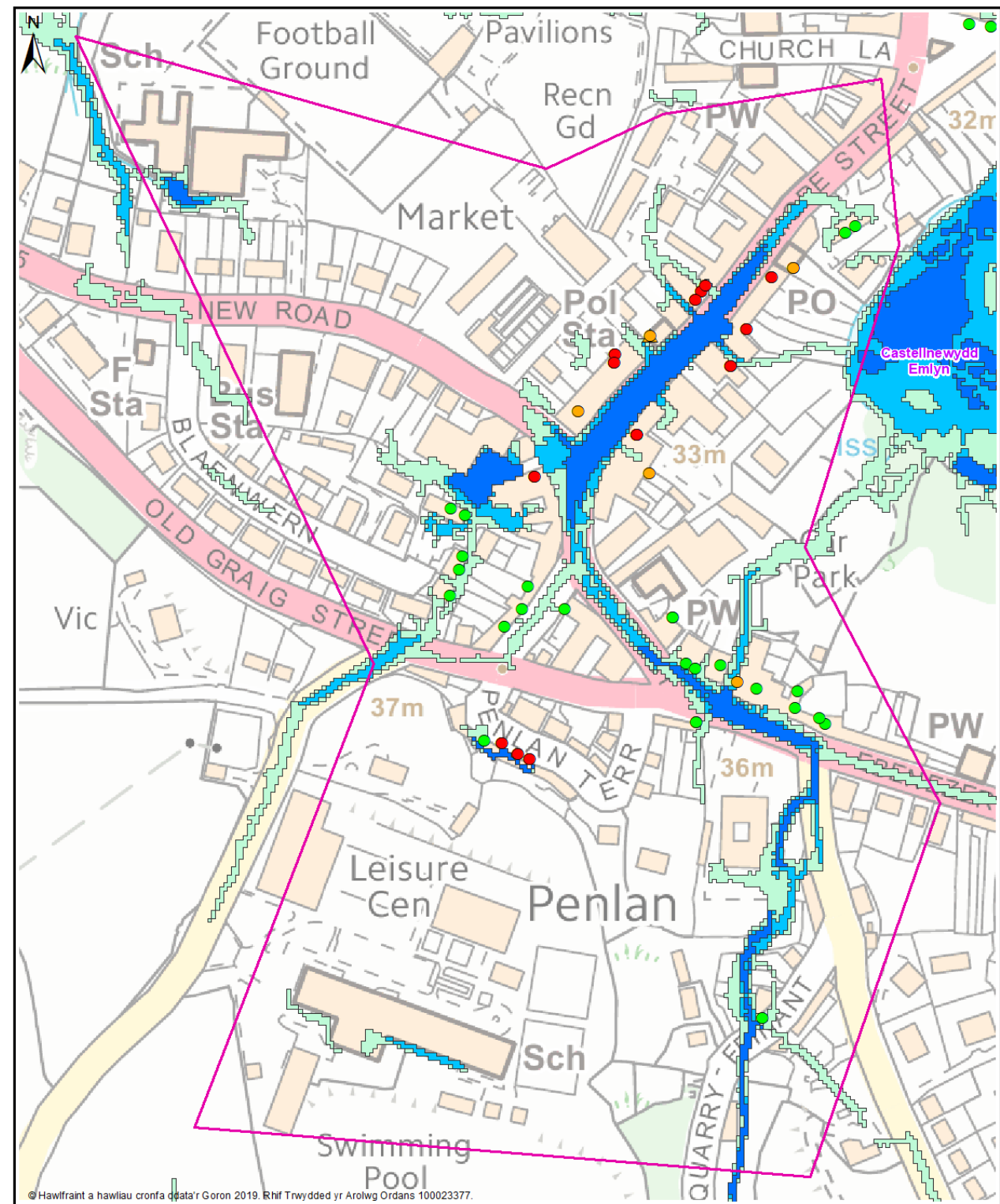
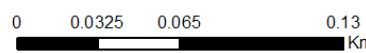
	Nifer yr unedau a nodir fel rhai mewn perygl llifogydd		
	Digwyddiad storm gyda thebygolrwydd o 1 mewn 30	Digwyddiad storm gyda thebygolrwydd o 1 mewn 100	Digwyddiad storm gyda thebygolrwydd o 1 mewn 1000
Map 1 Cyfanswm Eiddo	50	67	110
Map 2 Anheddau a Gwasanaethau	25	32	57
Map 3 Cofrestr Cymunedau mewn Perygl	Amh.	2	Amh.

Map 1 - Pob eiddo
Allwedd

- Uned Polisi
- Map Llifogydd ar gyfer Dŵr Wyneb wedi'i ddiweddarau Q30
Amlinell llifogydd dŵr wyneb
Tebygolrwydd digwyddiad stom 1 mewn 30
- Map Llifogydd ar gyfer Dŵr Wyneb wedi'i ddiweddarau Q100
Amlinell llifogydd dŵr wyneb
Tebygolrwydd digwyddiad stom 1 mewn 100
- Map Llifogydd ar gyfer Dŵr Wyneb wedi'i ddiweddarau Q1000
Amlinell llifogydd dŵr wyneb
Tebygolrwydd digwyddiad stom 1 mewn 1000
- Q30 Pob dosbarth eiddo
Dynder llifogydd 150mm neu fwy
- Q100 Pob dosbarth eiddo
Dynder llifogydd 150mm neu fwy
- Q1000 Pob dosbarth eiddo
Dynder llifogydd 150mm neu fwy

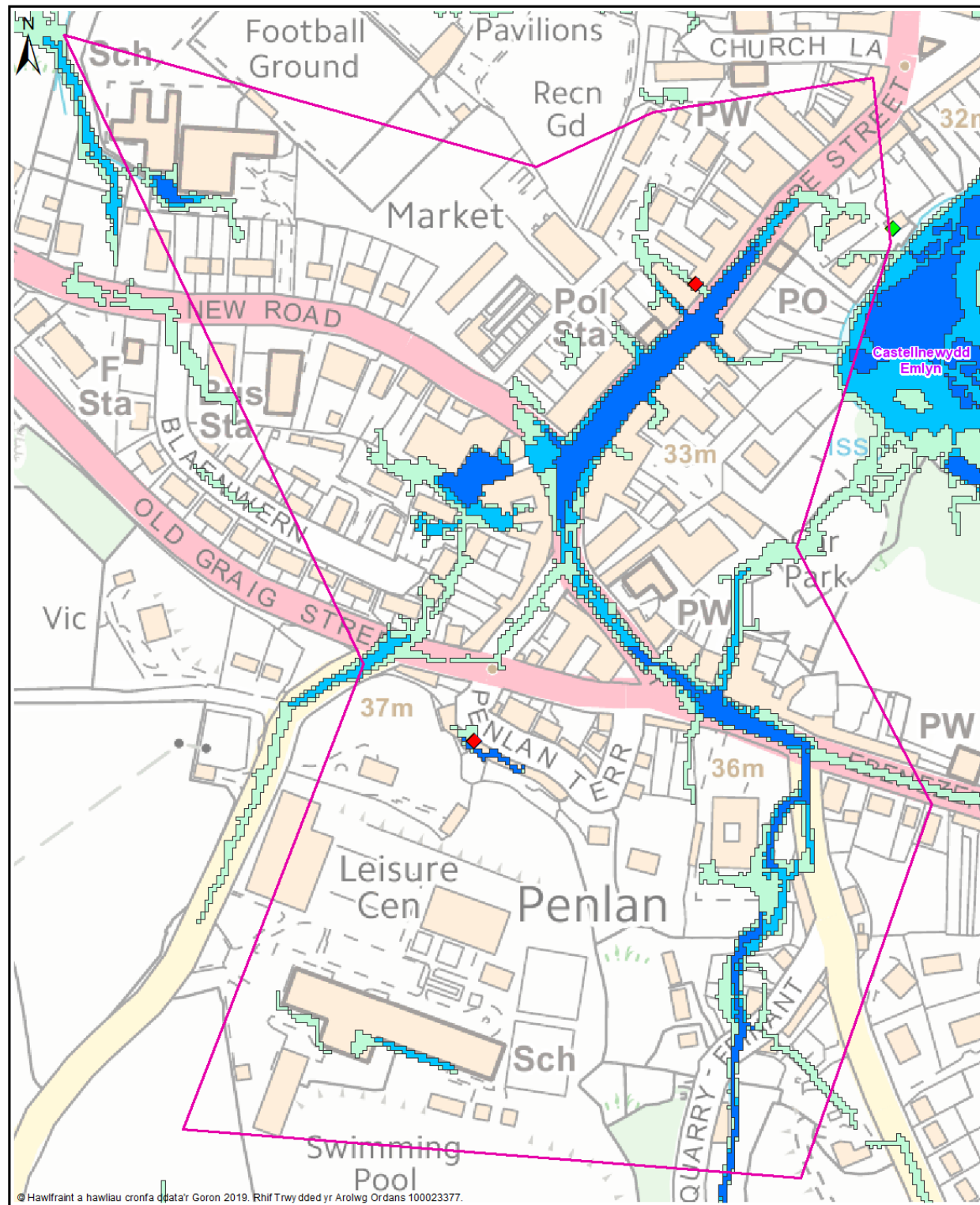
Ward Cenarth
Uned Polisi Castellnewydd Emlyn

Map 2 - Anheddau a Gwasanaethau

Allwedd

- Uned Polisi
- Map Llifogydd ar gyfer Dŵr Wyneb wedi'i ddiweddarau Q30
Amlinell llifogydd dŵr wyneb
Tebygolrwydd digwyddiad stom 1 mewn 30
- Map Llifogydd ar gyfer Dŵr Wyneb wedi'i ddiweddarau Q100
Amlinell llifogydd dŵr wyneb
Tebygolrwydd digwyddiad stom 1 mewn 100
- Map Llifogydd ar gyfer Dŵr Wyneb wedi'i ddiweddarau Q1000
Amlinell llifogydd dŵr wyneb
Tebygolrwydd digwyddiad stom 1 mewn 1000
- Q30 - Anheddau
Dynder llifogydd 150mm neu fwy
- Q100 - Anheddau
Dynder llifogydd 150mm neu fwy
- Q1000 - Anheddau
Dynder llifogydd 150mm neu fwy
- Q30 - Gwasanaethau
Dynder llifogydd 150mm neu fwy
- Q100 - Gwasanaethau
Dynder llifogydd 150mm neu fwy
- Q1000 - Gwasanaethau
Dynder llifogydd 150mm neu fwy

Map 3 - Cofrestr Cymunedau mewn Perygl

